

U z n e s e n i e

Najvyšší súd Slovenskej republiky v právnej veci navrhovateľky **B.**, bývajúcej v **S.**, zastúpenej **M.**, advokátom v **B.**, proti odporkyni **S.**, so sídlom v **B.**, **o náhradu škody a nemajetkovej ujmy**, vedenej na Okresnom súde Bratislava I pod sp. zn. 5 C 90/2011, o dovolaní navrhovateľky proti rozsudku Krajského súdu v Bratislave z 18. júna 2014 sp. zn. 4 Co 485/2013, takto

r o z h o d o l :

Dovolanie **o d m i e t a**.

Odporkyni náhradu trov dovolacieho konania nepriznáva.

O d ô v o d n e n i e :

Okresný súd Bratislava I rozsudkom z 27. marca 2013 č. k. 5 C 90/2011 – 94 návrh zamietol a odporkyni náhradu trov konania nepriznal. V odôvodnení uviedol, že navrhovateľka vznik škody, za ktorú mala zodpovedať odporkyňa vyvodzovala z existencie nezákonného rozhodnutia, za ktoré označila rozsudok Okresného súdu Považská Bystrica z 12. marca 2008 sp. zn. 3 C 180/2007 – 59 a tiež z nesprávneho úradného postupu súdu, ktorým malo byť obdobie od podania návrhu (21. novembra 2008) do prvého pojednávania po zrušení rozsudku odvolacím súdom (12. decembra 2008). Nesprávnym úradným postupom bola podľa navrhovateľky nesprávna, neefektívna až nezákonná činnosť súdu, v dôsledku ktorej jej vznikla škoda a nemajetková ujma. Uvedený rozsudok nenadobudol právoplatnosť, nakoľko bol zrušený odvolacím súdom na základe odvolania podaného v zákonnej lehote, z dôvodu nesprávneho právneho posúdenia veci a nedostatočne zisteného skutkového stavu súdom prvého stupňa, teda z iného dôvodu ako pre nezákonnosť. Na základe toho súd dospel k záveru, že v tomto prípade nejde o zákonný dôvod nároku navrhovateľky, pretože predmetný rozsudok bol zrušený v rámci riadneho odvolacieho konania podľa zásady plnej apelácie. Absencia nezákonného rozhodnutia vylučuje vznik škody s ním súvisiacej, v dôsledku čoho je priznanie nárokov s ňou spojených vylúčené. Zohľadnil tiež skutočnosť, že navrhovateľka uplatnený nárok neodvodzovala len od nezákonného rozhodnutia, ale aj od nesprávneho úradného postupu – zmarením pojednávania nariadeného na 12. decembra 2007 súdom a ďalším uvedeným postupom. Dospel pritom k záveru, že Okresný súd Považská Bystrica sa v konaní vedenom pod sp. zn. 3 C 180/2007 nedopustil takého konania, ktoré by sa dalo označiť za nesprávny úradný postup. Je výlučnou vecou konajúceho sudcu, akým spôsobom vykonáva jednotlivé úkony smerujúce k vydaniu rozhodnutia. Teda nebol preukázaný taký postup súdu, ktorý by pre rozpor so zákonom bolo možné posúdiť ako nesprávny úradný postup konajúceho súdu. Významnou skutočnosťou pre posúdenie nároku na náhradu škody uplatnenej navrhovateľkou, na ktorú súd poukázal, je tá skutočnosť, že návrh navrhovateľky bol zamietnutý z dôvodu nedostatku vecnej pasívnej legitímácie odporcu, čo malo za následok

jej neúspech v konaní. Aj za predpokladu, že by navrhovateľka preukázala existenciu nezákonného rozhodnutia alebo nesprávneho úradného postupu, nebola by daná príčinná súvislosť medzi nimi a vznikom škody, pretože ku vzniku škody došlo výlučne z dôvodu neúspešného uplatnenia práva, jej nekvalifikovaného návrhu, za takú škodu štát nezodpovedá. Vyhodnotiac všetky uvedené skutočnosti súd dospel k záveru, že navrhovateľka neuniesla dôkazné bremeno a nepreukázala splnenie predpokladov pre vznik zodpovednosti odporkyne za škodu titulom nezákonného rozhodnutia alebo nesprávneho úradného postupu podľa zákona č. 514/2003 Z. z. Preto nárok uplatnený navrhovateľkou posúdil ako nedôvodný, z ktorého dôvodu sa nezaoberal otázkou prípadnej škody a jej výšky. O trovách konania rozhodol podľa § 142 ods. 1 O. s. p. v spojení s § 151 ods. 1 O. s. p.

Krajský súd v Bratislave na odvolanie navrhovateľky rozsudkom z 18. júna 2014 sp. zn. 4 Co 485/2013 rozsudok súdu prvého stupňa ako vecne správny potvrdil (§ 219 ods. 1 O. s. p.). Konštatoval, že prvostupňový súd vykonal vo veci dostatočné dokazovania, z ktorého vyvodil aj správny právny záver, výsledky vykonaného dokazovania náležite vyhodnotil (§ 132 O. s. p.), svoje rozhodnutie aj náležite odôvodnil v súlade s § 157 ods. 2 O. s. p. a s odôvodnením jeho rozhodnutia sa aj odvolací súd stotožnil (§ 219 ods. 2 O. s. p.). Následne poukázal na znenie príslušných ustanovení aplikovaného právneho predpisu a na predpoklady, ktoré musia byť splnené pre vznik zodpovednosť štátu za škodu podľa neho uplatňovanú. Uviedol, že navrhovateľka sa podaným návrhom domáhala vydania rozsudku, že nesprávnym úradným postupom v danom konaní bolo porušené jej právo na prerokovanie veci bez zbytočných prietahov a navrhla uložiť odporkyni povinnosť zaplatiť jej uplatňovanú sumu, pričom odvolací súd špecifikoval dôvody návrhu. Námietky navrhovateľky, uvedené v odvolaní, vyhodnotil za nedôvodné, pretože podľa odvolacieho súdu, súd prvého stupňa správne postupoval, keď sa vysporiadal tak s otázkou nesprávneho úradného postupu, ako aj s otázkou nezákonného rozhodnutia, ktoré navrhovateľka vo svojom návrhu uvádzala ako dôvody vzniku jej škody. Odvolací súd sa stotožnil s názorom súdu prvého stupňa, že navrhovateľkou uvedené konanie nemožno považovať za nesprávny úradný postup. V danom prípade nešlo ani o nezákonné rozhodnutie Okresného súdu Považská Bystrica z 12. marca 2008 sp. zn. 3 C 180/2007, keďže nešlo o konečné rozhodnutie, bolo zrušené krajským súdom, nie pre nezákonnosť, ale z procesných dôvodov. (nedostatočne vykonaného dokazovania). Za správny považoval odvolací súd názor súdu prvého stupňa, že aj v prípade, ak by bolo preukázané nezákonné rozhodnutie alebo nesprávny úradný postup, nebola by daná príčinná súvislosť medzi nimi a škodou vzniknutou navrhovateľke a že by tieto boli jedinou príčinou vzniknutej jej škody. Náklady konania vznikli navrhovateľke z dôvodu jej neúspechu v konaní t. j. nekvalifikovaného návrhu. V opačnom prípade by jej bola priznaná aj náhrada trov konania. O trovách odvolacieho konania rozhodol odvolací súd podľa § 224 ods. 1 O. s. p. v spojení s § 142 ods. 1 O. s. p. a § 151 ods. 1 O. s. p.

Proti tomuto rozsudku krajského súdu podala dovolanie navrhovateľka. Navrhla ho zrušiť a vec vrátiť odvolaciemu súdu na ďalšie konanie. Namietala vadu konania podľa § 237 písm. f/ O. s. p. zakladajúcu prípustnosť dovolania a spočívajúcu v nedostatku riadneho odôvodnenia rozhodnutia odvolacieho súdu, v ktorej súvislosti poukázala resp. citovala

z uvedených rozhodnutí (Najvyššieho súdu Slovenskej republiky a Ústavného súdu Slovenskej republiky). Z obsahu dovolania vyplýva, že namietala aj nesprávne právne posúdenie veci.

Odporkyňa sa k dovolaniu nevyjadрила.

Najvyšší súd Slovenskej republiky ako súd dovolací (10a ods. 1 O. s. p.) po zistení, že dovolanie podal včas účastník konania (§ 240 ods. 1 O. s. p.), skúmal najskôr to, či tento opravný prostriedok smeruje proti rozhodnutiu, ktoré možno napadnúť dovolaním (§ 236 a nasl. O. s. p.) a bez nariadenia dovolacieho pojednávania (§ 243a ods. 1 O. s. p.) dospel k záveru, že dovolanie smeruje proti rozhodnutiu, proti ktorému nie je prípustné.

Podľa ustanovenia § 236 ods. 1 O. s. p. dovolaním možno napadnúť právoplatné rozhodnutia odvolacieho súdu, pokiaľ to zákon pripúšťa.

V prejednávanej veci je dovolaním napadnutý rozsudok odvolacieho súdu. Podľa § 238 ods. 1 O. s. p. je dovolanie prípustné proti rozsudku odvolacieho súdu, ktorým bol zmenený rozsudok súdu prvého stupňa vo veci samej. Podľa § 238 ods. 2 O. s. p. je dovolanie prípustné tiež proti rozsudku, v ktorom sa odvolací súd odchýlil od právneho názoru dovolacieho súdu vysloveného v tejto veci. Napokon podľa § 238 ods. 3 O. s. p. je dovolanie prípustné tiež vtedy, ak smeruje proti potvrdzujúcemu rozsudku odvolacieho súdu, vo výroku ktorého odvolací súd vyslovil, že je dovolanie prípustné, pretože ide o rozhodnutie po právnej stránke zásadného významu alebo ide o potvrdenie rozsudku súdu prvého stupňa, ktorým súd prvého stupňa vyslovil neplatnosť zmluvnej podmienky podľa § 153 ods. 3, 4 O. s. p.

Dovoláním navrhovateľky nie je napadnutý zmeňujúci rozsudok, ale potvrdzujúci rozsudok odvolacieho súdu, vo výroku ktorého súd nevyslovil, že dovolanie proti nemu je prípustné. Dovolací súd v prejednávanej veci dosiaľ nevyslovil ani záväzný právny názor, od ktorého by sa odvolací súd mohol odchýliť a nejde ani o prípad týkajúci sa neplatnosti zmluvnej podmienky podľa § 153 ods. 3, 4 O. s. p. Z týchto dôvodov dospel Najvyšší súd Slovenskej republiky k záveru, že dovolanie navrhovateľky nie je podľa ustanovenia § 238 O. s. p. prípustné.

S prihliadnutím na ustanovenie § 242 ods. 1 veta druhá O. s. p. ukladajúce dovolaciemu súdu povinnosť prihliadnúť vždy na prípadnú procesnú vadu uvedenú v § 237 O. s. p. (či už to účastník namieta alebo nie) neobmedzil sa Najvyšší súd Slovenskej republiky len na skúmanie prípustnosti dovolania podľa § 238 O. s. p., ale zaoberal sa aj otázkou, či dovolanie nie je prípustné podľa § 237 O. s. p. Uvedené zákonné ustanovenie pripúšťa dovolanie proti každému rozhodnutiu odvolacieho súdu (rozsudku či uzneseniu), ak konanie, v ktorom bolo vydané, je postihnuté niektorou zo závažných procesných väd vymenovaných v písmenách a/ až g/ tohto ustanovenia (ide tu o nedostatok právomoci súdov, spôsobilosti účastníka, zastúpenia procesne nespôsobilého účastníka, o prekážku veci právoplatne rozhodnutej alebo už prv začatého konania, o nepodanie návrhu na začatie konania, hoci podľa zákona bol potrebný, o odňatie možnosti konať pred súdom a o rozhodovanie vylúčeným sudcom alebo nesprávne obsadeným súdom). Vady konania podľa ustanovenia

§ 237 písm. a/až e/ a g/ O. s. p. navrhovateľka nenamietala a ich existenciu po preskúmaní spisu nezistil ani dovolací súd.

Vychádzajúc z obsahu dovolania a v ňom vytýkaných nedostatkov, dovolací súd sa osobitne zamerlal na skúmanie otázky, či postupom alebo rozhodnutím odvolacieho súdu bola navrhovateľke odňatá možnosť konať pred súdom podľa § 237 písm. f/ O. s. p.

Pod odňatím možnosti konať pred súdom treba rozumieť taký postup súdu, ktorým sa účastníkovi konania odnímajú tie jeho procesné práva, ktoré mu zákon priznáva. O vadu konania, ktorá je z hľadiska § 237 písm. f/O. s. p. významná ide najmä vtedy, ak súd v konaní postupoval v rozpore so zákonom, prípadne s ďalšími všeobecne záväznými právnymi predpismi a týmto postupom odňal účastníkovi konania jeho procesné práva, ktoré mu právny poriadok priznáva. Takáto vada konania znamená porušenie základného práva účastníka súdneho konania na spravodlivý súdny proces, ktoré právo zaručujú v podmienkach právneho poriadku Slovenskej republiky okrem zákonov aj čl. 46 a nasl. Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“) a čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd (ďalej len „dohovor“).

Z hľadiska posúdenia existencie procesnej vady podľa § 237 písm. f/ O. s. p. ako dôvodu zakladajúceho prípustnosť dovolania proti rozhodnutiu odvolacieho súdu (v danej veci proti potvrdzujúcemu rozsudku) nie je pritom významný subjektívny názor dovolateľa, že v konaní k takejto vade došlo, ale len jednoznačné, všetky pochybnosti vylučujúce zistenie, že konanie je skutočne takouto vadou zaťažené t. j., že nastali skutočnosti v dôsledku ktorých vada vznikla (prejavila sa) resp. nebola odstránená v postupe – rozhodnutí odvolacieho súdu.

Navrhovateľka namietala nedostatok odôvodnenia rozhodnutia odvolacieho súdu, nezrozumiteľnosť, arbitrárnosť špecifikovaných častí odôvodnenia rozsudku odvolacieho súdu.

Podľa § 157 ods. 2 O. s. p. v odôvodnení súd uvedie, čoho sa navrhovateľ (žalobca) domáhal a z akých dôvodov, ako sa vo veci vyjadril odporca (žalovaný), prípadne iný účastník konania, stručne, jasne a výstižne vysvetlí, ktoré skutočnosti považuje za preukázané a ktoré nie, z akých dôkazov vychádzal a akými úvahami sa pri hodnotení dôkazov riadil, prečo nevykonal ďalšie navrhnuté dôkazy a ako vec právne posúdil. Súd dbá na to, aby odôvodnenie rozsudku bolo presvedčivé.

Rozhodnutie súdu ako orgánu verejnej moci nemusí byť totožné s očakávaniami a predstavami účastníka konania, ale z hľadiska odôvodnenia musí spĺňať parametre zákonného rozhodnutia (§ 157 ods. 2 O. s. p.), pričom účastníkovi konania musí dať odpoveď na podstatné (zásadné) otázky a námietky spochybňujúce závery namietaného rozhodnutia v závažných a samotné rozhodnutie ovplyvňujúcich súvislostiach. Citované zákonné ustanovenie sa totiž chápe aj z hľadiska práv účastníka na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 ústavy, ktorého súčasťou je aj právo na súdne konanie spĺňajúce garancie spravodlivosti, a toto ustanovenie treba vykladať a uplatňovať aj s ohľadom na príslušnú judikatúru Európskeho súdu pre ľudské práva (ďalej len „ESLP“), porovnaj napr. rozsudok

vo veci Garcia Ruiz proti Španielsku z 21. januára 1999 , sťažnosť č. 30544/96, Zbierka rozsudkov a rozhodnutí 1999-I tak, že rozhodnutie súdu musí uviesť presvedčivé a dostatočné dôvody, na základe ktorých je založené. Rozsah tejto povinnosti sa môže meniť podľa povahy rozhodnutia a musí sa posúdiť vo svetle okolností každej veci. Judikatúra ESLP teda nevyžaduje, aby na každý argument strany (účastníka) bola daná odpoveď v odôvodnení rozhodnutia. Ak však ide o argument , ktorý je pre rozhodnutie rozhodujúci, vyžaduje sa špecifická odpoveď práve na tento argument (rozsudok Georgiadis proti Grécku z 29. mája 1997, sťažnosť č. 21522/93, Zbierka rozsudkov a rozhodnutí 1997-III, rozsudok Higginsova a ďalší proti Francúzsku z 19. februára 1998, sťažnosť č. 20124/92, Zbierka rozsudkov a rozhodnutí 1998-I). Ústavný súd Slovenskej republiky vyslovil, že „súčasťou obsahu základného práva na spravodlivé súdne konanie podľa čl. 46 ods. 1 ústavby a čl. 36 ods. 1 Listina základných práva slobôd (ďalej len „listina“) je aj právo účastníka konania na také odôvodnenie súdneho rozhodnutia, ktoré jasne a zrozumiteľne dáva odpovede na všetky právne a skutkovo relevantné otázky súvisiace s predmetom súdnej ochrany t. j. s uplatnením nárokov a obranou proti takému uplatneniu“ a že „takéto odôvodnenie musí obsahovať aj rozsudok opravného (odvolacieho) súdu (pozri uznesenie z 3. júla 2003 sp. zn. IV. ÚS 115/03).

Ustanovením § 219 ods. 2 O. s. p. je odvolaciemu súdu daná možnosť vypracovania tzv. skráteného odôvodnenia rozhodnutia. Možnosť vypracovania takéhoto odôvodnenia je podmienená tým, že odvolací súd sa v plnom rozsahu stotožní s dôvodmi rozhodnutia súdu prvého stupňa a to po skutkovej , ako aj právnej stránke.

V prejednávanej veci sa odvolací súd v celom rozsahu stotožnil so skutkovými a právnymi závermi súdu prvého stupňa z hľadiska posúdenia dôvodnosti nárokov uplatňovaných navrhovateľkou . Odvolací súd sa stotožnil aj s odôvodnením rozhodnutia prvostupňového súdu a súhlasil so závermi a argumentáciou súdu prvého stupňa („ súd prvého stupňa vykonal vo veci dostatočné dokazovanie, z ktorého vyvodil aj správny právny záver, výsledky vykonaného dokazovania náležite vyhodnotil “). Vysporiadal sa aj s odvolacími námietkami navrhovateľky, ktoré vyhodnotil za nedôvodné. Vzhľadom na to sa v dôvodoch svojho rozhodnutia obmedzil na konštatovanie správnosti rozhodnutia súdu prvého stupňa a jeho odôvodnenia, na ktoré v podrobnostiach poukázal. Na zdôraznenie správnosti a presvedčivosti odôvodnenia napadnutého rozsudku vo vzťahu k námietkam navrhovateľky doplnil aj ďalšie dôvody, čo mu ustanovenie § 219 ods. 2 O. s. p. tiež umožňuje.

Zo spisu pritom vyplýva, že prvostupňový súd v odôvodnení svojho rozhodnutia uviedol stanoviská procesných strán a ich argumentáciu, rozhodujúce skutočnosti , z ktorých vychádzal, citoval právne predpisy, ktoré aplikoval a z ktorých vyvodil jasný, jednoznačný a presvedčivý právny záver o nedôvodnosti návrhu. Teda odôvodnenie rozsudku súdu prvého stupňa zrozumiteľne a podrobne objasňujúce (§ 157 ods. 2 O. s. p.) skutkový a právny základ rozhodnutia , a tým aj odvolacieho súdu v uvedenom rozsahu , nie je nepreskúmateľné a plne rešpektuje základné právo účastníkov na spravodlivý súdny proces (pozri III. ÚS 115/2003).

Navrhovateľka namietala aj nesprávne právne posúdenie veci (§ 241 ods. 2 písm. c/ O. s. p.).

Právnym posúdením veci je činnosť súdu, pri ktorej zo skutkových zistení vyvodzuje právne závery a aplikuje konkrétnu právnu normu na zistený skutkový stav. Nesprávnym právnym posúdením veci je omyl súdu pri aplikácii práva na zistený skutkový stav. O nesprávnu aplikáciu právnych predpisov ide vtedy, ak súd nepoužil správny právny predpis alebo ak síce aplikoval správny právny predpis, nesprávne ho ale interpretoval alebo ak zo správnych skutkových záverov vyvodil nesprávne právne závery. Nesprávne právne posúdenie veci je síce relevantným dovolacím dôvodom, samo osebe ale prípustnosť dovolania nezakladá (nemá základ vo vade konania v zmysle § 237 O. s. p. a nespôsobuje zmätočnosť rozhodnutia). Aj za predpokladu, že by tvrdenia dovolateľa boli opodstatnené, (dovolací súd ich z uvedeného aspektu neposudzoval), dovolateľom vytýkané skutočnosti by mali za následok vecnú nesprávnosť napadnutého rozsudku, nezakladali by ale prípustnosť dovolania v zmysle § 237 O. s. p. V dôsledku toho by posúdenie, či odvolací súd (ne) použil správny právny predpis a či ho (ne) správne interpretoval alebo či zo správnych skutkových záverov vyvodil (ne) správne právne závery, prichádzalo do úvahy až vtedy, keby dovolanie bolo procesne prípustné (o taký prípad v danej veci nešlo). Nesprávne právne posúdenie veci súdmi nižších stupňov nie je ani procesnou vadou konania v zmysle § 237 písm. f/ O. s. p. , lebo ani (prípadným) nesprávnym právnym posúdením veci súd účastníkom konania neznemožňuje realizáciu žiadneho jeho procesného oprávnenia (pozri napr. rozhodnutia Najvyššieho súdu Slovenskej republiky sp. zn. 1 Cdo 62/2010, 2 Cdo 97/2010, 3 Cdo 53/2011, 4 Cdo 68/2011, 5 Cdo 44/2011, 6 Cdo 41/2011, 7 Cdo 26/2010). Preto dovolací súd (s ohľadom na zdôrazňovanú právnu úpravu dovolacieho konania) nemohol preskúmať rozhodnutia súdov nižších stupňov vo vzťahu k námietkam navrhovateľky z hľadiska správnosti ich právnych záverov .

Vzhľadom na uvedené možno uzavrieť, že prípustnosť dovolania navrhovateľky nemožno vyvodit' z ustanovenia § 238 O. s. p. a v dovolacom konaní neboli zistené ani dôvody prípustnosti dovolania uvedené v ustanovení § 237 O. s. p. Preto Najvyšší súd Slovenskej republiky dovolanie navrhovateľky podľa § 243b ods. 5 O. s. p. v spojení s § 218 ods. 1 písm. c/ O. s. p. ako dovolanie smerujúce proti rozhodnutiu, proti ktorému nie je prípustní, odmietol.

V dovolacom konaní úspešnej odporkyni vzniklo právo na náhradu trov dovolacieho konania proti navrhovateľke, ktorá úspech nemala. Najvyšší súd Slovenskej republiky odporkyni náhradu trov dovolacieho konania nepriznal, pretože jej žiadne trovy tohto konania nevznikli (§ 243b ods. 5 O. s. p. v spojení s § 224 ods. 1 O. s. p. a § 142 ods. 1 O. s. p.).

Toto rozhodnutie prijal senát Najvyššieho súdu Slovenskej republiky pomerom hlasov 3:0.

P o u ě n i e : Proti tomuto uzneseniu nie je prípustný opravný prostriedok.

V Bratislave 23. februára 2015

JUDr. Oľga Trnková, v.r.

predsedníčka senátu

Za správnosť vyhotovenia: Zuzana Pudmarčíková

